

„Úřednické hornické uniformy ze začátku 19. století“

Popis uniforem:

Uniforma báňského úředníka byla jednou z tradičních privilegií. Nošení hornické uniformy se objevuje v době konce napoleonských válek okolo roku 1814 na základě kabinetního listu z 18. dubna, kdy se císař František I. rozhodl, že uniformu budou nosit všichni státní zaměstnanci a ne jen někteří. Uniforma byla z tmavozeleného fraku s barevnými sametovými výložkami na stojatém límci a manžetách, bílou vestou, bílými nebo černými kalhotami. Na hlavě se nosil třírohý klobouk s kokardou a klíčkou a u pasu kord s císařským orlem. Jednotlivé báňské funkce byly rozlišeny vyšíváním na fraku, typem stejnokroje a barvou výložek. Hodnostní třídy (bylo jich 12) se odlišovaly jednotlivými kategoriemi (byly 4), počtem stříbrných roset na rozdílných zlatých šňůrových náramenících. První kategorie (první dvě hodnostní třídy), druhá kategorie (třetí až pátá hodnostní třída), třetí kategorie (šestá až osmá hodnostní třída) a čtvrtá kategorie (devátá až dvanáctá hodnostní třída). Úředníkům od 6. hodnostní třídy níže bylo umožněno nosit ve vnitřní službě místo služebního kabátu praktičtější dvouřadou kazajku stejné barvy s přeloženým otevřeným límcem a zlatými knoflíky s orlem. Kabát byl doplněn v létě šedými kalhotami a rukavicemi z bílé kůže. Kord byl později nahrazen šavlí. S jistou mírou benevolence přihlíželi nadřízení k módním odstínovým variacím jinak striktně stanovené temně zelené barvy úřednických uniforem. Někdy bylo dokonce povoleno v létě nosit civilní oděv.

Níže jsou pro ilustraci zobrazeny původní uniformy z roku 1814.

Podle původní uniformy z roku 1814 jsme za finanční podpory Nadace Landek Ostrava nechali firmou Velebný s.r.o. Ústí nad Orlicí vyhotovit kopie uniforem.

Po dohodě s ředitelem Městského muzea ve Stříbře budou v expozicích muzea s hornickou tematikou umístěny dvě skleněné vitríny (skříně) s figurami a těmito dvěma báňskými uniformami z roku 1814.

Doufáme, že tyto exponáty obohatí expozice Hornického spolku ve Stříbře a zároveň Městského muzea ve Stříbře. Před letní sezónou to může být jedna ze zajímavostí, která přitáhne do našeho města návštěvníky. U uniforem bude instalována informační tabule oznamující, kdo se na výrobě dobových úřednických báňských uniforem podílel finančním příspěvkem. Tento typ báňské uniformy doposud nebyl v žádné odborné literatuře popsán. Hornický spolek bude první, kdo tento typ uniformy představí veřejnosti.

Hornicko-historický spolek Stříbro se jako jeden ze dvou hornických spolků na západě Čech resp. v Plzeňském kraji snaží o trvalou připomínku slavné hornické historie českých a moravských zemí a hlavně stříbrského rudního revíru jako nejstaršího v českých zemích s déle než 800 letou historií dobývání stříbrných, olověných a zinkových rud. Stříbrské olovo se ve středověku dováželo do Kutné Hory, do Jáchymova a k Rožmberkům do jižních Čech, jako přísada při hutnění stříbra. Posléze na přelomu 18. a 19. století bylo stříbrské ložisko hlavní zásobárnou olova pro Rakousko–uherskou armádu při válce s Napoleonem.

Tyto informace zveřejňujeme na stránkách www.hornickyspolekstibro.cz, www.shhs-cr.eu a www.stibro.cz. Událost bude prezentována v tisku Tachovský deník, stříbrský Zpravodaj, v časopise DIAMO a Těžební unie. Nadaci Landek Ostrava děkujeme za finanční podporu.

Karel Neuberger
místopředseda
Hornicko-historický spolek Stříbro

Stříbro, 10. 1. 2016